

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE WITTE-STEDEWEG, BOSKAPELWEG, MONTFORTSTRAAT EN DUFFELSHOEK TE KONTICH (PROVINCIE ANTWERPEN)

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1486

Rapport opgemaakt door: Amke Juchtmans

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

Februari – April 2021

Dossiernr. intern: 30260

Dossiernr. extern: K-20-042

AOE: 2021B251

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Witte-Stedeweg, Boskapelweg, Montfortstraat en Duffelshoek te Kontich (provincie Antwerpen)

Auteur

Amke Juchtmans

Projectnummer

- 30260 (intern)
- K-20-042 (extern)
- 2021B251 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Gegevens initiatiefnemer

Pidpa

Desguinlei 246

2018 Antwerpen

Gegevens erkend archeoloog

Rechtspersoon ABO nv, geregistreerd onder nummer: 2017-00167

Anouk Van der Kelen, geregistreerd onder nummer: 2016-00155

Maatschappelijke zetel:

Derbystraat 55

9501 Gent

Plaats en datum

Aartselaar, februari - april 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1486

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Versies		
Versie	Datum	Status
V0	23 maart 2021	Interne draft
V1	23 maart 2021	Externe draft
V2	26 maart 2021	Definitieve versie
V3	21 april 2021	Definitieve versie na weigering

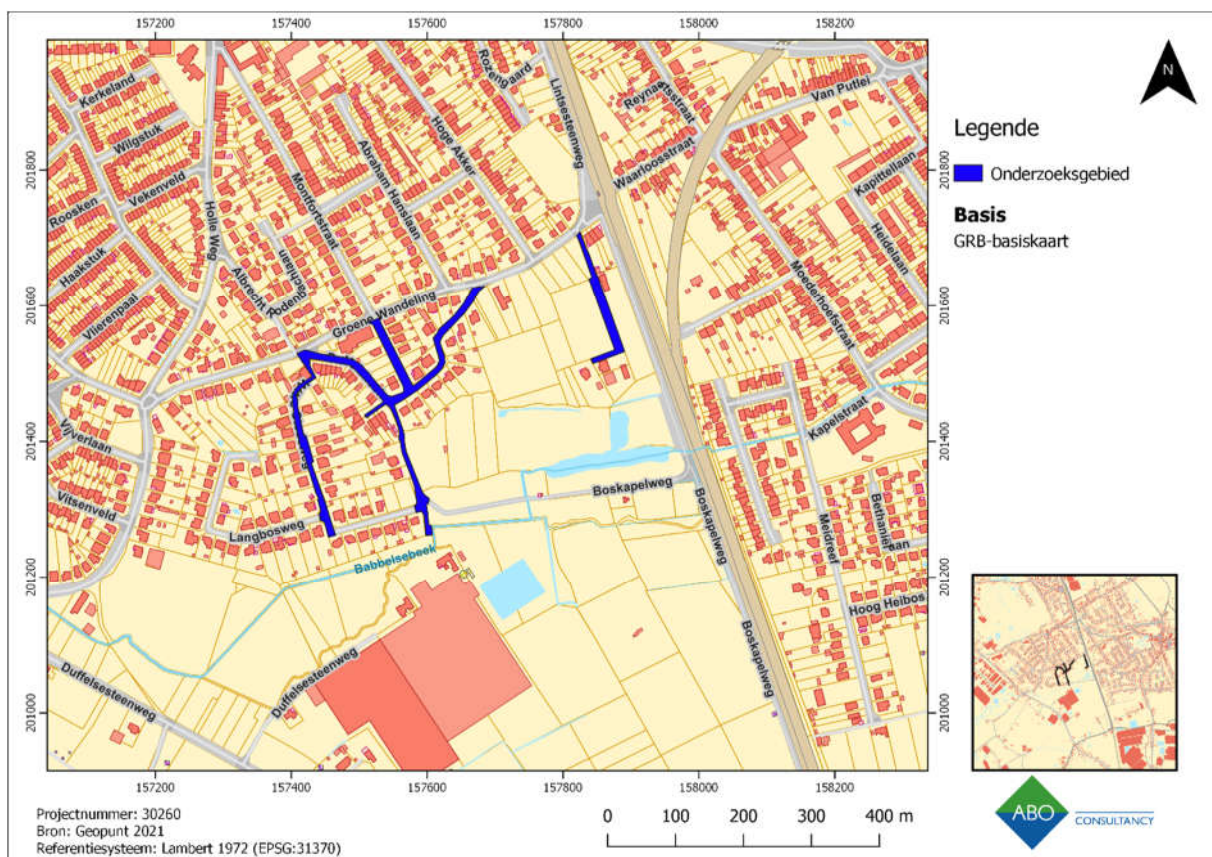
Projectteam	
Functie	Naam
Projectleider	Amke Juchtmans
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General Director	Patrick Hambach

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 LOCATIE EN OMSCHRIJVING WERKEN

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de geplande riolerings- en wegeniswerken ter hoogte van de Witte-Stedeweg, Boskapelweg, Montfortstraat, Langbosweg en Duffelshoek te Kontich (provincie Antwerpen). Aangezien de lengte van het lijntracé de wettelijke grenswaarde van 1.000 m (ca. 1303 m) overstijgt en de bodemingreep de grenswaarde van 1.000 m² (ca. 11.713 m²) buiten gabarit overstijgt, is de opmaak van een archeologienota ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief verplicht volgens het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4).

Het onderzoeksgebied omvat zowel openbaar domein, in gebruik als wegenis, als private percelen. Momenteel is er een wegverharding aanwezig in de vorm van asfalt en zijn er reeds diverse rioleringen, grachten en nutsleidingen aanwezig ondergronds. De geplande werken omvatten de aanleg van nieuwe RWA- en DWA-leidingen en twee nieuwe grachten, de renovatie van enkele bestaande leidingen en de ruiming en herprofilering van een aantal bestaande grachten. Daarna wordt het wegdek hersteld zonder dat dit een nieuwe bodemingreep met zich meebrengt.

Figuur 1: GRB (overzicht) met aanduiding van het onderzoeksgebied

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Hoewel de gegevens uit het bureauonderzoek archeologisch potentieel suggereren, wordt er voor het gehele onderzoeksgebied een **vrijgave** geadviseerd. Op basis van de beschikbare informatie werd nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein, hoe goed deze archeologische resten potentieel zijn bewaard en in hoeverre ze bedreigd worden door de geplande werken, en ten laatste, wat het potentieel tot kennisvermeerdering binnen het onderzoeksgebied is.

1. Landschappelijk gezien ligt het onderzoeksgebied binnen de Zuiderkempen en het Land van Kontich-Ranst. Het ligt aan de rand van een verhoging in het landschap, die in het verleden mogelijk aantrekkelijk was als locatie voor een nederzetting. Het reliëf loopt daarbij geleidelijk af van het noordnoordwesten naar het zuidzuidoosten (16,93 m TAW tot 13,86 m TAW). Op basis van de bodemkaart worden er matig droge tot natte zandleem- en lemige zandbodems verwacht. De Prepodzols en Podzolachtige bodems kunnen daarbij een indicatie zijn van een goede bewaringstoestand van eventueel aanwezige Steentijdresten. Op basis van de Centrale Archeologische Inventaris is duidelijk dat het gebied potentieel kent voor alle archeologische perioden, daar er resten van de Steentijden tot de Nieuwste Tijd aanwezig zijn in de omgeving. Daarnaast tonen historische kaarten dat de Duffelshoek reeds bestond in de 18de eeuw, en ook de Montfortstraat al een voorloper kende in de 19de eeuw. De bebouwing aan de Duffelshoek was daarbij omgeven door landbouwgronden en bosgebied, dat geleidelijk aan omvang verloor.
2. De geplande werken omvatten de aanleg van twee nieuwe grachten en RWA- en DWA-leidingen, de herprofilering en ruiming van enkele bestaande grachten en de renovatie van een aantal bestaande RWA-leidingen. Deze werken zullen grotendeels plaatsvinden binnen openbaar domein waar in het verleden reeds nutsleidingen, riolering en wegenis werden aangelegd. Deze werken gingen gepaard met bodemingrepen die een impact hebben gehad op de bewaring van de oorspronkelijke bodemopbouw. Zo is er ter hoogte van de nutsleidingen over zowat het hele traject sprake van een verstoring van minimum 1 m diep. Daar waar een asfaltverharding werd aangelegd is er sprake van een verstoring tot zo'n 60 cm-mv, inclusief fundering. Onder de rijweg werd verder ook reeds een rioleringsstelsel aangelegd. De buizen hiervan bevinden zich op een diepte van 1 à 2,20 m-mv en hebben een diameter van 400 à 600 mm. De aanlegsleuf was bijgevolg zo'n 1,40 à 1,60 m breed, waardoor binnen dit gabarit het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief dan ook verstoord of zelfs vernietigd is. Wat de renovatie van de aanwezige leidingen betreft, zal er geen bijkomende bodemingreep plaatsvinden. Deze werken vormen dus geen nieuwe bedreiging voor het archeologische bodemarchief. Hetzelfde geldt voor de herprofilering van de grachten en het herstel van de wegenis. Enkel daar waar de twee nieuwe grachten zullen aangelegd worden, kan de bodemingreep gezien worden als een bedreiging voor het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief. Deze zone is echter zeer smal, waardoor er een gebrek aan ruimtelijke context zou zijn indien er toch sporen en/of resten zouden worden aangetroffen. Dit gebrek aan ruimtelijk inzicht geldt eveneens ter hoogte van de aanlegsleuven voor de nieuwe riolering.
3. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek blijkt dat er in het verleden reeds bodemingrepen hebben plaatsgevonden die een impact hebben gehad op de bewaring van het (archeologische) bodemarchief. Bij de aanleg van de nieuwe sleuven voor de riolering moet dan ook rekening gehouden worden met het beperkte ruimtelijke inzicht dat deze bieden. Hetzelfde geldt voor de nieuw aan te leggen grachten. Bovendien zullen de meeste bodemingrepen plaatsvinden in een zone waar de grond in het verleden reeds geroerd werd voor de aanleg van nutsleidingen, riolering en wegenis. De geplande bodemingrepen overlappen met deze zones,

waardoor de bovengrond er zonder uitsluitel geroerd is tot op een diepte van ca. 1,50 tot 2,40 m-mv t.h.v. de Witte-Stedeweg en Langbosweg, ca. 1,50 tot 2 m-mv t.h.v. de Boskapelweg, ca. 1,60 tot 2,70 m-mv t.h.v. de Montfortstraat en ca. 1,50 tot 2 m-mv t.h.v. de Duffelshoek. De oorspronkelijke stratigrafische bodemopbouw is dan ook aangetast. De eerder uitgevoerde bodemingrepen hebben dus een nefaste invloed gehad op de bewaring van het bodemarchief, wat de kans op het aantreffen van archeologische resten sterk beperkt.

Het advies tot **vrijgave** steunt dus op de **geringe kennisvermeerdering** die eventueel verder archeologisch onderzoek zou kunnen opleveren. Een deel van het onderzoeksgebied werd immers reeds verstoord door eerdere werken inzake de weg, riolering en nutsleidingen. Hieruit volgt dat een deel van de geplande werken, i.e. de herprofilering en ruiming van de bestaande grachten, de renovatie van de bestaande RWA-leidingen en de aanleg van enkele nieuwe RWA- en DWA-leidingen, geen nieuwe bodemverstoringen zullen teweegbrengen. Een aantal van de nieuwe leidingen en grachten zullen echter wel een (minimale) nieuwe bodemverstoring met zich meebrengen, tussen de 60 cm en 2,15 m. Daar deze aanlegseuven ook in talud worden aangelegd, is het **gebrek aan ruimtelijk inzicht en verdere context** en de kosten-baten overweging hier doorslaggevend om tot deze besluitvorming over te gaan. Bijgevolg dient dus ook **geen programma van maatregelen** te worden opgesteld.

3 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General director		21 april 2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		21 april 2021
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ kwaliteitsverantwoordelijke		21 april 2021